

Kollaboratív módszerekre épülő IKT-alapú tanítási óra

Demográfiai problémák a világban

készítette: **Major Balázs** MA II. évfolyamos földrajz-történelem szakos hallgató

Évfolyam: 10. (32 fő)

Helyszín: Informatika-terem

A „demográfiai problémák a világban” témakört kifejezetten tágnak éreztem, ezért ennek csupán egy részterületével, a *túlnépesedéssel* kívántam foglalkozni.

A folyamat leírása

1. A diákokat párokba rendezzük, majd minden párost ellátunk 1-es, illetve 2-es jelzésű témakörrel. A párosok feladata, hogy a tankönyvük,¹ illetve a kiosztott segédanyagok felhasználásával minél mélyebb ismeretekkel ruházzák fel magukat a számukra kiosztott témákból. Fontos, hogy a kutatás során a párok megosszák egymás között a forrásokat, hiszen nem lesz idejük mindent átnézni együtt. (Természetesen ennek is nevelési célja van, hiszen az iskola utáni életben is sokszor kényszerülnek majd rövid idő alatt kellő alapossggal megszervezni egy feladatot, majd megosztva elvégezni azt egy leendőbeli munkatárssal.)

2. Számítógép felhasználásával² készíteniük kell 1-1 rövidebb prezentációt³ az adott témából, hiszen egy rövid (5 perces) előadást fognak tartani belőle egy másik párosnak, akiknek a témaköre nem egyezett meg az első pároséval. (Tehát egy csoportot fog alkotni egy 1-es, és egy 2-es jelű páros.) Fontos tehát kijelölni a 2 db páros alkotta csoportokat (4 fő).

3. Miután az egy csoportban lévő mindkét páros előadta a saját témakörét, a tagok megvitathatják egymással az esetlegesen felmerült kérdéseket, és kevésbé érthető részeket.

4. Saját jegyzetei segítségével az osztály minden tagja kitölt egy feladatlapot,⁴ amely azt hivatott ellenőrizni, hogy az egyes diákok mennyire sajátították el a tananyag egészét. Fontos kérdés a tanár számára, hogy a saját „szakterületükhöz” tartozó ismereteket mennyire voltak képesek átadni a diákok egymásnak, illetve mennyire voltak képesek befogadni azokat az információkat, melyeket társaiktól hallottak. Összesen 38 pont érhető el a feladatlapon. Ennek ellenőrzésére azonban csak a következő órán kerül sor.

Az egy csoportba tartozó diákok elért pontszámát átlagoljuk, és az így kapott szám alapján kerül értékelésre a munkájuk. Így a csoporttagok motiválva vannak, hogy szakszerű és érthető kiselőadásokat állítsanak össze, továbbá arra is, hogy odafigyeljenek egymás tevékenységére, tanulási folyamatára.

Párosok témái

1. páros

- A Föld népesedésének alapadatai

---

¹ Bernek Ágnes: *Az ember és a Föld*. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó. Budapest, 2013.

² A párosok egy számítógépnél kell, hogy üljenek.

³ *Microsoft PowerPoint* vagy *Prezi* felhasználásával.

⁴ A feladatlap az otthoni tanulás során témavázlatként is felhasználható.

- A bolygó népességének kontinensek és országokénti eloszlása
- A túlnépesedés okai

2. páros

- A túlnépesedés részproblémái, következményei
- Megoldási lehetőségek

A témákban képesek vagyunk differenciálni a párosok között, hiszen az 1. jelű témák könnyebben átláthatók és megragadhatók, míg a 2. jelű témák már némileg összetettebbek. Utóbbiak feldolgozását tehát inkább jobb szorgalmú, a földrajz-tantárgy iránt nagyobb elköteleződést mutató párosoknak érdemes kijelölni.

A feladatlap értékelése

- 1: 0 – 15 pont
- 2: 16 – 21 pont
- 3: 22 – 27 pont
- 4: 28 – 33 pont
- 5: 33 – 38 pont

Segédanyagok

- „*Segédanyag - 1.*” és „*Segédanyag - 2.*” elnevezésű ppt-k, melyek főleg képeket, illetve ábrákat tartalmaznak. Ezek felhasználása néhol kevesebb, néhol több kreativitást igényel a diákok részéről, hiszen nem minden esetben egyértelmű, hogy mit kívánt a tanár sugallni velük.
- A segédanyagok másik csoportját az internetes források alkotják. Ezek beiktatását azért érzem fontosnak, mert a 21. században gyökeresen megváltozott az információszerezés metodikája: a szóbeli közlés és a tankönyvek szerepe háttérbe szorult, míg az online források eszköztára előtérbe került. Fontos tehát, hogy a diákok megtanuljanak jól kutatni az interneten, és kialakuljon bennük az ott található információk kritikai szelekciójának képessége is. A kiosztott témáról elegendő információt szerezhetnek az alul felsorolt honlapokról. (Természetesen a feladat kiosztásánál ki kell kötni, hogy csak a felsorolt oldalakon keressék a diákok!):
  - <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu>
  - <http://globalproblems.nyf.hu/>
  - http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_a4_1049_1051_fenn_tarthatofejl_2/adatok.html
  - <http://termtud.akg.hu/okt/9/valtozof/5tulnep.htm>